

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Krakowie

ul. Piastowska 32, 30-070 Kraków

tel./fax: +48 12 422 06 36

e-mail: biuro@rops.krakow.pl

www.rops.krakow.pl

Sprawozdanie z IX Tygodnia Ekonomii Społecznej na małopolskich uczelniach.

W dniach 13-17 listopada 2018 r. na małopolskich uczelniach odbyła się IX edycja Tygodnia Ekonomii Społecznej - cyklu spotkań z przedsiębiorcami społecznymi, animatorami lokalnych inicjatyw, a także warsztatów, seminariów i wizyt studyjnych do małopolskich podmiotów ekonomii społecznej.

Na tegoroczny Tydzień Ekonomii Społecznej złożyło się dwadzieścia pięć wydarzeń na ośmiu małopolskich uczelniach: Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, Uniwersytecie Papieskim im. JP II, Akademii Ignatianum oraz trzech Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych w Nowym Targu, Tarnowie i Oświęcimiu.

Tydzień Ekonomii Społecznej to inicjatywa organizowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach projektu pn. „Małopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej – etap II”. Niemal od początku wpisująca się w szerszy format Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości - wydarzenia, w ramach którego przedsiębiorcy, trenerzy, mentorzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk naukowych wspólnie podejmują działania na rzecz promowania i rozwoju przedsiębiorczości w swoich krajach (więcej informacji na www.tydzienprzedsiębiorczosci.malopolska.pl).

W sumie w dwudziestu pięciu wydarzeniach zorganizowanych w ramach IX Tygodnia ES wzięło udział 675 studentów. Dziękujemy wszystkim wymienionym uczelniom za zaangażowanie i współpracę przy tegorocznym przedsięwzięciu.

Poniższe sprawozdanie zostało przygotowane na podstawie sprawozdań przygotowanych przez autorów danego wydarzenia. Aby zachować jego czytelność, zostało ono opracowane z podziałem na uczelnie i odbywające się na nich spotkania w ramach Tygodnia Ekonomii Społecznej.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II

13 listopada w siedzibie Uniwersytetu Papieskiego JP II, a dokładniej w działającej tam spółdzielni socjalnej „Równość”, odbyły się warsztaty podzielone na trzy panele tematyczne. Studenci mogli wziąć udział w 2 grach: „**Studiuje obok spółdzielni socjalnej**” oraz „**Chłopska Szkoła Biznesu**”, a także wysłuchać prelekcji nt. wizerunku spółdzielni. Gra przybrała postać warsztatów, w które zaangażowali się uczestnicy panelu „**Studiuje obok spółdzielni – korzyści, poznanie, uczestnictwo**”. Studenci biorący udział w spotkaniu mieli okazję poznać działanie spółdzielni socjalnej w praktyce. Mieli oni za zadanie

przygotować raport zawierający informacje o spółdzielni, które pozyskali w trakcie panelu i dostarczyć go do biura firmy do 13 listopada. Gra pozwoliła im na lepsze poznanie pracowników spółdzielni i specyfiki pracy takiego podmiotu. Dzięki temu znaleźli odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. zatrudniania osób chorujących psychicznie. 15 listopada spośród przygotowanych raportów wyłoniono najlepszy i przyznano tytuł „Studenckiego Lidera Ekonomii Społecznej” oraz nagrody, które wręczyły Pani dr hab. Małgorzata Duda oraz Pani Teresa Misina – prezes spółdzielni.

W ramach TES na UP JPII przygotowany został także teoretyczny panel wykładowy prezentujący „Dobre praktyki – Off - line/On - line” różnych PES. Prezentacja przybliżyła słuchaczom ciekawe przykłady działań promocyjnych 3 wybranych przedsiębiorstw społecznych: Targu Pietruszkowego, Browaru Spółdzielczego i restauracji Wspólny Stół. Przedstawiono kompozycję Marketingu Mix poszerzoną do marketingu Mix-7xP, dodając do Product, Price, Place, Promotion człony People, Process, Physical evidence. W trakcie tego panelu zaprezentował się przedstawiciel Targu Pietruszkowego opowiadając o jego przedsięwzięciach. Kolejna część poświęcona została przykładom działań promocyjnych, marketingowych i reklamowych Browaru Spółdzielczego stworzonego w Pucku, który odniósł ogromny sukces w Polsce i na świecie. Studenci poznali także poznańską restaurację Wspólny Stół i jej działania w mediach społecznościowych, a także podejmowaną współpracę ze studentami. Uczestnicy obejrzeli również filmik pokazujący działania przedsiębiorstwa w mediach społecznościowych. Studenci poznali projekt „Bloggerki dla Spółdzielni” mający na celu przybliżenie idei ES oraz podkreślenie jakości produktów, które tworzą przedsiębiorstwa społeczne.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu

Państwowa Wyższa Szkoła w Nowym Targu

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

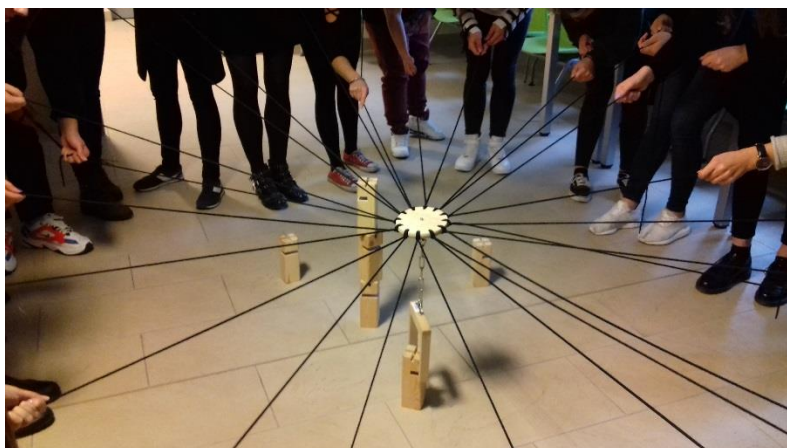
13 i 14 listopada miały miejsce dwa wydarzenia. Pierwsze odbyło się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu, drugie natomiast w Państwowej Wyższej Szkole w Nowym Targu. Były one prowadzone przez Olgę Gałek – przedstawiciela Fundacji Miast i Ludzi Aktywnych. Pierwsze spotkanie to warsztat pt. „**Produkt lokalny, marketing terytorialny**

(w wykonaniu podmiotów ekonomii społecznej)”, w trakcie którego poruszono m.in. tematy związane z podmiotami ekonomii społecznej, znaczenie PES w kreowaniu oferty lokalnych produktów kulturowo-turystycznych, przykłady polskich PES działających w turystyce, a także włoskich i niemieckich PES bazujących w ofercie na lokalnych produktach kulturowo-turystycznych. Szczególne zainteresowanie wśród studentów wzbudziła możliwość współpracy z PES w ramach praktyk studenckich. Rekomendowano także przeprowadzenie spotkań/wizyt w PES znajdujących się w niewielkiej odległości od Oświęcimia.

Drugi warsztat pt. „**Produkt lokalny w ofercie PES**” pozwolił na poruszenie tematyki dotyczącej m.in.: roli ES w odkrywaniu i kreowaniu produktów lokalnych, zasady łączenia celów społecznych i gospodarczych przez PES, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu, przykładów PES opartych o produkt lokalny czy marki lokalnej jako narzędzia rozwoju przedsiębiorczości społecznej opartej o produkt lokalny. Prezentacje merytoryczne przeplatały się z dyskusją i warsztatami. Studenci zostali podzieleni na grupy i zastanawiali się nad potrzebą, którą chcieliby rozwiązać w swojej lokalnej społeczności. Podano pomysły na działania zmierzające do rozwoju Podhala czy skierowane do osób uzależnionych. Omówiono, która forma prawna pasuje do danego celu. Na bazie utworzonych uprzednio PES, studenci pracowali nad ofertą 1 produktu/warsztatu, który mogliby zaoferować wybranej grupie odbiorców.

W dniu 15 listopada dr Łukasz Hajduk poprowadził warsztat pt. „**Animacja społeczno-kulturowa jako metoda pracy z lokalną społecznością**” dla studentów z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu oraz wykład pt. „**Lider - animator jako podstawowy element dobrze funkcjonującego PES**”, który odbył się na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. W trakcie warsztatów zostały poruszone następujące tematy: problemy definicyjne animacji, animator, synergia i networking, diagnoza i rozpoznawanie potencjałów, animacja. Dr Hajduk zaproponował metodę wykładowo-animacyjną, dzięki której studenci doświadczali omawianych zagadnień podczas gier i zabaw. Wykład skupiony był na cechach dobrego lidera, m.in. takich, które pozwalają na pracę z osobami wykluczonymi społecznie.

Uniwersytet Jagielloński

Uniwersytet Pedagogiczny

13 listopada to także dzień spotkań na Uniwersytecie Pedagogicznym i na Uniwersytecie Jagiellońskim. Warsztaty pt. **„Animacja lokalna w oparciu o Program Aktywności Lokalnej”** skierowany był do studentów kierunku praca socjalna i pedagogika. Prowadzący spotkania – Dariusz Polakowski wyjaśniał pojęcia związane z ekonomią społeczną, zaprezentował metody rozwijania społeczności lokalnej w ramach inicjatyw oddolnych oraz działania rewitalizujące społeczności zdegradowane, organizowanie społeczności, animację społeczno-kulturalną, a także aktywizację i rozwój społeczności lokalnych. Omówiono metodykę organizowania społeczności lokalnej. Przeprowadzono warsztat, który pozwolił na przeanalizowanie takich zagadnień jak: identyfikacja problemów społecznych, inwentaryzowanie zasobów społecznych, czynniki warunkujące przeprowadzenie zmiany społecznej, animowanie inicjatyw lokalnych, komunikowanie się z interesariuszami czy cechy animatora lokalnego. Zaprezentowano dobre praktyki pracy ze społecznością lokalną. Omówiono Program Aktywności Lokalnej i sposób jej wdrażania. Organizowane spotkanie pozwoliło na zapoznanie się z działaniami środowiskowymi i w zakresie współpracy z mieszkańcami i innymi podmiotami. Pozwoliły na poszerzenie wiedzy nt. ES i jej związków z animacją lokalną.

Spółdzielnia socjalna KAMPU zaproponowała szereg interesujących wydarzeń w ramach tegorocznego Tygodnia Ekonomii Społecznej. Pierwszym z nich było przeprowadzone w dniu 13 listopada seminarium pt. **„Prawem naszym braterska wspólnota...”**. Wykład ten dotyczył historii ruchu spółdzielczego w Europie i w Polsce i był skierowany do studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Aleksandra Rzońca - właścicielka spółdzielni, w oparciu o przygotowaną prezentację, omówiła najważniejsze zagadnienia związane z rozwojem spółdzielczości. Podkreślała ona, że spółdzielczość powstała w XIX wieku w środowiskach reformatorskich, demokratycznych i postępowych i miała związki z nurtami ideowymi swojej epoki, m.in. ze społeczną nauką kościoła, ruchem socjalistycznym czy prądami demokratycznymi na rzecz poprawy warunków życia mas społecznych. W Polsce ruch ten narodził się w II połowie XIX wieku kiedy to w każdym z zaborów powstawały inicjatywy spółdzielcze. Z tą ideą związane były elity narodu, m.in. ważne postaci z literatury tj. np. Stefan Żeromski. Celem seminarium było omówienie historycznego kontekstu ruchu spółdzielczego w Europie i w Polsce, demokratycznego i ekonomiczno-społecznego jej wymiaru, wskazanie wątków idei spółdzielczej w utworach niektórych pisarzy, przedstawienie współczesnych tendencji w ruchu spółdzielczym i ekonomii społecznej. Po zakończonej prelekcji uczestnicy mogli zadawać pytania i dzielić się własnymi refleksjami na ww. temat.

14 listopada SS KAMPU przeprowadziła **SPACERIUM SPÓŁDZIELCZE, czyli seminarium w formie spaceru po Starym Mieście w Krakowie**. W spacerze uczestniczyli głównie studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uczestnicy zostali zapoznani z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi rzemieślniczo-kupieckiego i spółdzielczego charakteru Krakowa, a także mieli okazję spojrzeć na najważniejsze krakowskie zabytki od strony ich znaczenia dla rozwoju gospodarczego miasta i odkryć miejsca związane z krakowską spółdzielczością. Studenci otrzymali przygotowane materiały, które zawierały ciekawie zaprezentowane omawiane zagadnienia, a jednocześnie zachęcały do aktywnego udziału w zajęciach poprzez rozwiązywanie zagadek i poleceń, np. odszukania jakiś szczegółów czy elementów.

15 listopada natomiast miały miejsce dwa spacery pn. **SPACERIUM SPÓŁDZIELCZE, czyli spacer po Kazimierzu po części chrześcijańskiej i żydowskiej**. Społeczność studencką reprezentowali studenci UJ. W trakcie zajęć połączonych z poszukiwaniem śladów dawnych i obecnych spółdzielni zapoznano się z podstawowymi wiadomościami nt. spółdzielczego charakteru „chrześcijańskiej” części tej dzielnicy Krakowa. Przewodnikiem była Aleksandra Rzońca. Studenci dowiedzieli się wiele nt. zabytkowych obiektów, m.in. nt. dawnego ratusza, miasta Kazimierz czy klasztoru na Skałce. Uczestnicy otrzymali materiały, które pozwoliły na rozwiązywanie zagadek. Z kolei w części żydowskiej odbyła się tzw. **Gra miejska** obejmująca trasę od Placu Wolnica do ul. Miodowej. Poprowadziła ją Urszula Malczyk zatrudniona w SS KAMPU. Poszukiwano śladów dawnych i obecnych spółdzielni i zapoznano się z wiadomościami nt. spółdzielczego charakteru tej części miasta. Studenci popatrzyli na zabytki związane z kulturą judaistyczną od strony ich znaczenia dla rozwoju form działalności wspólnotowej i społecznej poprzez odkrycie miejsc związanych w jakiś sposób ze spółdzielczością. Otrzymali oni materiały, które pozwoliły na rozwiązywanie zagadek.

W dniu 13 listopada 2018 r. w Instytucie Spraw Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie odbył się panel ekspercki pt. **„Funkcjonowanie społeczne osadzonych i ich rodzin w środowisku wolnościowym - Wyzwania dla praktyki pedagogicznej i ekonomii społecznej”**. Podczas spotkania, którego autorem i moderatorem była Pani dr Katarzyna Gucwa-Porębska, omówiono problemy, potrzeby i formy wsparcia dla skazanych i ich rodzin, uwzględniając ekonomię społeczną, pracę socjalną i pomoc penitencjarną w procesie zmiany. Zaproszeni specjaliści opowiadali o prawdziwych historiach osadzonych. Wśród nich byli: Katarzyna Konewecka-Hołów, prezes i założyciel stowarzyszenia „Piękne Anioły”, która podkreślała jak ważną rolę pełni wspieranie osób potrzebujących z udziałem osadzonych, którzy dzięki możliwości zatrudnienia poza zakładem karnym podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe i uczą się pomagania potrzebującym; Ewelina Ćwiertnia, kierownik Centrum Integracji Pro Domo, która przedstawiła wnioski z praktyki prowadzenia domu pomocy postpenitencjarnej; Tomasz Bartnik, prawnik i starszy kurator zawodowy, który przedstawił funkcjonowanie osadzonych oraz członków ich rodzin w środowisku lokalnym z punktu widzenia praktyki zawodowej kuratora sądowego; Zygmunt Lizak, pedagog, specjalista ds. penitencjarnych, popularyzator prewencji i postwencji, który przedstawił formy wsparcia dla skazanych i ich rodzin z perspektywy interdyscyplinarnej opierając się na doświadczeniach z wieloletniej praktyki zdobywanej w Polsce i za granicą. Dzięki spotkaniu studenci poznali w praktyce określone formy wsparcia adresowane do osób osadzonych.

15 listopada na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie upłynął pod znakiem 2 warsztatów. Ich tytuł to: **„Wprowadzenie do zagadnień job-coachingu jako narzędzia aktywizacji społeczno-zawodowej”**. Zajęcia miały charakter aktywnej interakcji z uczestnikami. Zostały wyjaśnione tematy dotyczące wsparcia osób wykluczonych poprzez tzw. Job coaching, który prowadzi do aktywizacji zawodowej. Dla jednych był to temat znany, mogli oni pogłębić go pytając o trendy na przyszłość, możliwości specjalizacji w job coachingu poprzez szkolenia i studia podyplomowe. Dla innych była to zupełnie nowa tematyka, która jednak zachęciła do poszerzenia wiedzy w tym zakresie.

Wizyta studyjna w Zebrzydowicach

16 listopada miała miejsce wyjątkowa wizyta w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Zebrzydowicach. Tematem spotkania było **„Miejsce WTZ w systemie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami**

działającym przy Konwencie Bonifratrów w Zebrzydowicach. Odbyło się ono w Konwencie Bonifratrów. Prowadzący – Grzegorz Piotrowski przedstawił historie działalności Konwentu w zakresie opieki nad osobami chorymi i niepełnosprawnymi. Studenci obejrzeni film przedstawiający historie właściciela Zebrzydowic - Mikołaja Zebrzydowskiego. Następnie zostały przedstawione pracownie WTZ, o których opowiadali sami uczestnicy warsztatów. Był również czas na dyskusję.

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

13 i 15 listopada 2018 r. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie zostały zorganizowane dwa wydarzenia: debata oxfordzka pn. **„Ta izba twierdzi, że 500+ i inne świadczenia społeczne zabijają ekonomię społeczną”** oraz seminarium pt. **„Jak PES wpływają na wzrost jakości życia w mieście”**. Spotkania te organizowała Fundacja GAP, która w przystępny i ciekawy sposób przybliżyła studentom kierunków Gospodarka i Administracja Publiczna oraz Socjologia pojęcie przedsiębiorczości społecznej. Debata oxfordzka została przeprowadzona z udziałem dwóch drużyn: studentów z Koła Naukowego Gospodarki i Administracji Publicznej oraz z Koła Naukowego WISE. Zgromadzeni goście zostali powitani przez panią Agatę Machnik-Pado – prezes Zarządu Fundacji GAP oraz pana Michała Górę z ROPS w Krakowie. Debatę otworzył dr Marek Benio będący Marszałkiem debaty, który opisał i wyjaśnił jej specyfikę. Studenci zostali podzieleni na 2 drużyny – 1 za, 2 przeciw postawionej tezie. Przygotowały one wystąpienia, podczas których mogły padać pytania lub informacje ze strony drużyny przeciwnej i publiczności. Na temat ww. tezy wypowiedziała się także publiczność, spośród której 11 osób uznało, że jest ona słuszna, a 19 było jej przeciwnym. Marszałek przedstawił uczestnikom zasady i debata rozpoczęła się. Zwolennicy tezy uznali m.in., że finansowe świadczenia są atrakcyjne dla odbiorców, zwłaszcza dla młodych mam, które dzięki nim mogą korzystać z różnych form opieki społecznej i co za tym idzie, nie muszą podejmować pracy zawodowej. Przeciwnicy tezy z kolei podkreślali, że wspieranie społeczeństwa tego typu świadczeniami jest konieczne i może stanowić koło napędowe dla ekonomii społecznej. Studenci bardzo dobrze przygotowali się do debaty przytaczając słownikowe definicje, cytaty i strony internetowe. Następnie głos zabrała publiczność, która zadawała trudne i podchwytliwe pytania oraz przedstawiała wątpliwości oczekując rzeczowych odpowiedzi. Po długiej dyskusji rozpoczęło głosowanie. Wygrała ta drużyna, która pozyskała więcej głosów publiczności w porównaniu do badania opinii publicznej. Tym razem byli to przeciwnicy tezy, a więc Koło Naukowe WISE, które zdobyło 21 głosów w stosunku do 9 dla zwolenników tezy.

Celem seminarium dotyczącego wpływu PES na jakość życia w mieście była dyskusja nt. tego jak OPP mogą pozytywnie wpłynąć na otoczenie. Spotkanie poprowadziła pani Agnieszka Pacut z UEK w Krakowie. Uczestniczyli w nim również przedstawiciele Fundacji Targ Pietruszkowy, Fundacji Zupa i Zupa na Plantach, a także stowarzyszenia Wytwórnia. Zostały zaprezentowane modele przedsiębiorczości podejmowanej w obszarze społecznym. Podstawę dyskusji stanowiły doświadczenia zaproszonych na seminarium przedsiębiorców społecznych realizujących odmienne cele społeczne i gospodarcze. Przedstawili oni swoje instytucje i omówili w jaki sposób ich działalność odpowiada na potrzeby mieszkańców z Krakowa. Opowiadali też jak wygląda w praktyce zarządzanie tego typu organizacją. Dyskutowano o wyzwaniach oraz potrzebach i problemach, a także planach na przyszłość.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

14 i 15 listopada w Tarnowie zostały zorganizowane dwa wydarzenia. Koordynatorką działań była pani Agnieszka Poliwka-Jeż – doradca kluczowy OWES subregion tarnowski. Organizatorem spotkań było zaś Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych i Regionalnych eMagra.

Studenci mieli okazję odbyć wizytę studyjną w Centrum Integracji Społecznej w Tarnowie, gdzie mieli możliwość odwiedzenia dwóch warsztatów: kulinarnego i pamiątkarskiego. Spotkanie to było okazją do poznania uczestników CIS, sprawdzenia w jaki sposób uczestniczą w zajęciach i jakie wynoszą z tego korzyści. Wizytę prowadziła pani Bernadetta Paw-kierownik CIS w Tarnowie i pani Agnieszka Poliwka-Jeż.

W drugiej części odbyło się tzw. Inspiratorium pn. „CIS moje wymarzone miejsce pracy” na podstawie CIS w Tarnowie prowadzonego przez Spółdzielnię Socjalną „Serwis”. Kierownik CIS, będąca jednocześnie pracownikiem socjalnym, przybliżyła studentom pracę z osobami wykluczonymi społecznie, wyjaśniała zasady działania takiego centrum i metody zarządzania nim. Poruszono takie tematy jak: wspieranie CIS przez województwo, budżet gminy/miasta na takie przedsięwzięcia. Następnym punktem był warsztat pt. „Co to jest integracja społeczna?”. Miał on charakter praktyczny gdyż prowadząca – Magdalena Wajda (pośrednik pracy i doradca zawodowy), w formie odtwarzanych scenek, opowiadała o swojej pracy z osobami wykluczonymi. Można się było dowiedzieć czym w praktyce jest reintegracja społeczna i zawodowa.

15 listopada z kolei miały miejsce wizyty studyjne w terenie. Był to doskonały pomysł na zapoznanie studentów z tym, co dzieje się poza Tarnowem. Odwiedzili oni Spółdzielnię Socjalną „Smak”, która została założona przez Urząd Gminy i Stowarzyszenie „My kobiety” z Olszyn. Prezes spółdzielni – pani Monika Płaczek opowiadała w jaki sposób lokalne społeczności odpowiadają na potrzeby i rozwiązują problemy aktywizując osoby bezrobotne i wykluczone społecznie. Poruszono także temat klauzul społecznych i ich zastosowanie w samorządzie. Następnym miejscem, które odwiedzili studenci była Fundacja „Pracownia Kreatywna”, która w ramach działalności gospodarczej zatrudnia bezrobotnych i wykluczone kobiety. Prezes Fundacji – Sebastian Król-Łęgowski – fundator, wolontariusz, pracownik i pracodawca mówił o metodach aktywizacji długotrwale bezrobotnych kobiet i walce z bezradnością tak często spotykaną w społecznościach. Opowiadał on o przekształcaniu swojej Fundacji w przedsiębiorstwo społeczne.

Akademia Ignatianum

17 listopada natomiast odbył się warsztat pn. „**Job coaching w pracy psychologa jako narzędzie aktywizacji społeczno-zawodowej**”. Był on skierowany do studentów V roku psychologii Akademii Ignatianum. Poruszono tematy związane z podejściem coachingowym w aktywizacji, wykorzystaniem metod i narzędzi oraz różnicami w relacji terapeutycznej, doradczej i coachingowej. Dyskutowani nt. rozwoju różnych specjalizacji coachingowych, w tym coachingu kariery i job coachingu oraz możliwości wykorzystania konkretnych narzędzi w pracy psychologa.